

En tredjedel av torsk kapasiteten forsvinner

45 svenske trålere som fisker i Skagerrak og Kattegat har søkt bidrag for å kunne skrote fartøyet. Ifølge det svenske Fiskeriverket utgjør det omtrent én tredjedel av fartøyer som fisker torsk i disse farvannene, og det er flere enn ventet som har søkt.

De fleste fartøyene er mellom 15 og 20 meter.

Målet for hele skrotekampanjen er å få ned tallet på fartøyer som fisker torsk. 75 prosent av pengene kommer fra EU, som et ledd i deres kamp for å få ned kapasiteten i fisket.

De 45 båtene har til sammen søkt om 254 millioner kroner. Det er mer penger enn Fiskeriverket kan bruke, og alle kan ikke innvilges. De fleste kommer fra vestkysten.

Samtidig er hele denne skrottingsrunden laget som en anbudsrunde. Fiskerne

oppgir hvor mye de vil ha for å hogge opp båten, Fiskeriverket på sin side kommer med et tilbud.

De ønsker å skrote flest mulig båter til lavest mulig pris, mens fiskerne har det stikk motsatte ønsket.

Ifølge Fiskeriverket vil be-

løpet de bidrar med avhenge av hvor mye torsk båten har fisket de to foregående årene.

Fartøyer som fisker med bunntål eller snurrevad med maskevidde over 90 millimeter i Kattegat går først i køen.

Båtene må være eldre enn ti år og lengre enn ti meter.

Halvert rognkjeksfiske

FORSKNING

Mens kystfiskerne har lagt bak seg en skuffende rognkjekssesong, finner havforskerne rognkjeks over alt i Norskehavet. Pr. i dag er det ingen som har noe eksakt svar på noe som tilsynelatende virker som et paradoks.

Terje Jensen

Harstad

–Det som kan være tilfelle, er at man nå fisker med så stor maskevidde i garnene at man nå bare får godt voksen fisk og at mer fisk enn før går igjennom maskene uten å sitte fast. Ved store vekstvariasjoner i bestanden, kan sånt skje fra tid til annen, forklarer Knut Sunnanå som jobber med rognkjeks ved Havforskningsinstituttets avdeling i Tromsø.

Knut Sunnanå

–Det positive med dette er jo at dette på sikt vil kunne bidra til å sikre bestanden ved at denne mindre fisken i stedet får gyte, og ikke blir fisket, mener han.

Fiskesvikt

I viktige fiskeriområder som Troms, Vesterålen og Lofoten ble fisket bortimot halvert i vår og sommer sammenlignet med fjorårssesongen.

De aller fleste slet med å få tatt selv de rekordlave kvotene på 2000 kilo utvirket rognkjeksrogn pr. fartøyer.

Bare halvparten av båtene som deltok (157 av 343), klarte å ta mer enn 1500 kilo, viser en fersk rapport fra Norges Råfisklag.

Beiter

Da hjelper det lite at det vrirler av rognkjeks over store områder i Norskehavet.

Leif Nøttestad, som har vært forskningsleder på det nylig avslutta fellestoktet ute i Norskehavet, beskriver rognkjeksen som den arten med kanskje størst utbredelsesområde i Norskehavet for tiden.

–At man får rognkjeks i hvert eneste trålhal under fors-

SKUFFENDE: De minste kystfiskerne har lagt en skuffende rognkjekssesong bak seg. Samlet fangst er på drøyt 3200 tønner rogn mot over 5300 tønner i fjor. ARKIVFOTO: TERJE JENSEN

» Det positive med dette, er jo at den mindre fisken ikke blir fisket og i stedet får gyte.

Rognkjeksforsker Knut Sunnanå

kningstoktene i Norskehavet, er ikke noe nytt fenomen. Slik har det vært i mange år, forteller forsker Ole Thomas Albert som hadde rognkjeks som spesial fram til for et par år siden.

Over alt

Hans etterfølger som forskningsansvarlig på området rognkjeks, Knut Sunnanå, er heller ikke overrasket.

–Det var nok en aha-opplevelse da vi oppdaget hvor mye rognkjeks det var der ute, og at det i det hele tatt er snakk om en pelagisk bestand med stor utbredelse. Men at den finnes over store områder, har vi visst lenge. Det betyr bare at det er et rekrutteringspotensiale, forklarer havforskeren.

Matmangel?

Sunnanå advarer samtidig mot å tro at de gode registreringene i Norskehavet automatisk vil gi

Fiskeribladet Fiskaren 16. febr.

bedre fiske om få år. –Det ser ut for at rognkjeksen drar ut i havet allerede som ettåring, på størrelse med en golfball, og så spiser seg opp der ute før den kommer inn igjen som gytefisk. I denne tiden vil den være like utsatt for svingninger og svikt i planktontilgangen som de øvrige bestandene, og slik som sild og kolmule opplever akkurat nå.

Doktorgrad?

Bernt Bertelsen, som nå er rådgiver i Fiskeridepartementet med kongekrabbe som spesial, jobber parallelt på en doktorgradsavhandling om nettopp rognkjeksens liv og levned. Han deler Sunnanås bekymring i forhold til mattilgang,

FAKTA: ROGNKJEKSFISKET

- Et utpreget «fjærefiske» langt inn mot land som drives av den minste kystflåten.
- Det fiskes rundt hele Nord-Atlanteren fra Canada, via Grønland, Island, Danmark og Norge.
- Rognkjeksrognmarkedet har vært stabilt på et visst nivå gjennom mange år. Overproduksjon resulterer raskt i markedssvikt.
- Fangstnasjonene samarbeider med årlige møter hvor fisket og fangstutsiktene diskuteres.

men mener likevel at stor utbredelse og gode registreringer kan være en bra indikator på at det i utgangspunktet står bra til med bestandene.

–Både Canada, Island, Grønland og Norge har egne bestander av rognkjeks som alle lever ute i havet når de ikke er inne ved land og gyter. Ofte er det like variasjoner i disse bestandene. Det tyder på at det er forholdene ute i havet som bestemmer bestandsutviklingen. Derfor får vi også markedsproblemer når det klaffer over alt samtidig. Men samtidig kan alle få en knekk dersom det nå blir mindre mat ute i havet, sier Bertelsen.

Rognkjeksforskerne advarer samtidig for at vi egentlig vet

alt for lite om akkurat denne bestanden, ikke minst når det gjelder bestandsinteraksjon. Det tas ikke genetiske prøver som kan fortelle noe om hvordan det står til med de ulike rognkjeksbestandene.

Vet lite

–Toktene ute i havet har over tid hoppet fra område til område. Hovedhensikten har vært å følge sildas vandring, og de har følgelig ikke vært designet for å måle rognkjeks. Det må vi kanskje prøve å få gjort noe med nå når disse toktene er utvidet ganske mye, sier Sunnanå ved havforskningen i Tromsø.

terje.jensen@fbfi.no
Telefon: 77 05 90 21